

תפ"ח 39162/05/12 - מדינת ישראל נגד סמר בת חליל אבו חאמד - הובאה באמצעות שב"ס

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 39162-05-12 מדינת ישראל נ' אבו חאמד (עצירה)

בפני כב' השופטת נ' אחיטוב - אב"ד

כב' השופטת מ' דיסקין

כב' השופט ר' בן-יוסף

מדינת ישראל

על-ידי ב"כ עו"ד אושרה גז-אייזנשטיין

נגד

סמר בת חליל אבו חאמד - הובאה באמצעות שב"ס

על-ידי ב"כ עו"ד רמזי ספיה

הכרעת דין

השופט ר' בן-יוסף:

1. פתח דבר:

ביום 16.12.2010 נרצחה המנוחה ש. ל., ילידת 1935, כבת 75 שנים במותה, בדירתה בה התגוררה בגפה, בבניין ב.....

הרצח בוצע במהלך שוד אלים שבוצע כלפיה בביתה מבצרה, במהלכו הופלה ארצה, נגררה לחדר המגורים, פיה נחסם בחפץ זר, ידיה נקשרו מאחורי גבה, רגליה נקשרו אף הן.

בשכבה חסרת הכרה נתלשה שרשרת זהב שענדה על צווארה, נערך חיפוש בדירתה ונגנבו ממנה כסף וחפצים נוספים.

2. כתב האישום

על-פי עובדות כתב האישום, במועד הרצח הנטען הייתה הנאשמת נשואה לעומאר אלקורען (להלן: "עומאר") והשניים התגוררו בקלקיליה.

מספר שנים קודם לנישואיה לעומאר, התגוררה הנאשמת עם בני משפחתה בבניין מגוריה של המנוחה ב..... וכך הכירה אותה.

נוכח קשיים כלכליים אליהם נקלעו, קשרו הנאשמת ועומאר קשר לשדוד את המנוחה בדירתה ובמסגרתו של קשר זה, בשתי הזדמנויות לפחות, הגיעה הנאשמת לדירת המנוחה כדי להתחקות אחר סדר יומה והאפשרות להיכנס לדירתה

כשהיא בגפה. עוד במסגרת הקשר הצטיידו הנאשמת ועומאר, וזאת על מנת להקל עליהם לבצע השוד, בתיק השייך לנאשמת, לתוכו הכניסו; שרוכי נעליים, מכנסי תינוק, שקית ובה מלח, כפפות ומוט ברזל.

ביום 16.12.2010 בסמוך לשעה 11:00 ועל מנת להגשים את מטרת הקשר, הגיעו השניים עם התיק ל... , כאשר הנאשמת לבושה בגלביה וכיסוי ראש מוסלמי מסורתי. בקופת חולים "מכבי" ברח' התקומה, בקרבת מקום למגורי המנוחה, וכדי שהמנוחה תזהה אותה, החליפה הנאשמת את בגדיה ולבשה מכנס ג'ינס וסוודר.

כשהיא לבושה כמתואר לעיל, עלתה הנאשמת יחד עם עומאר לקומה השלישית לדירת המנוחה, הוציאה מהתיק את הכפפות ומסרה אותן לעומאר, שעטה אותן על ידיו.

במסגרת הקשר, כפי שתוכנן בין הנאשמת ובעלה עומאר, הנאשמת צלצלה בפעמון דירת המנוחה כאשר עומאר מסתתר מימין לדלת. המנוחה פתחה את הדלת ואז התנפל עליה עומאר, סכר פיה בידו, גרר אותה לתוך הדירה והשכיבה על רצפת הסלון.

הנאשמת נכנסה אחרי עומאר לדירה וסגרה את דלת הכניסה. הנאשמת ועומאר כפתו באמצעות שרוכי הנעליים את רגליה של המנוחה וכן כפתו את ידיה מאחורי גבה. הנאשמת מסרה לעומאר את מכנסי התינוק והאחרון תחבם לפיה של המנוחה כדי להקל על ביצוע מעשה השוד המתוכנן.

כתוצאה מתחיבת מכנסי התינוק לפיה של המנוחה היא נחנקה ואיבדה את הכרתה.

בעת שהמנוחה שכבה חסרת הכרה, תלשו הנאשמת ועומאר שרשרת זהב שענדה המנוחה על צווארה והחלו לערוך חיפוש אחר שלל נוסף של כסף ותכשיטים בדירה. במהלך החיפוש מצאו וגנבו תכשיטים נוספים וסכום כסף של אלפי שקלים, אותם הכניסו לתיק ועזבו את הדירה, כשהם מותירים את המנוחה, שכובה על גבה על רצפת הסלון, כפותה וחסרת הכרה, כאשר מכנסי התינוק תחובים בתוך פיה.

כתוצאה ממעשיהם של הנאשמת ועומאר, כך כתב האישום, כפיתת המנוחה, תחיבת מכנסי התינוק עמוק לפיה, כשהיא שכובה על גבה, נחנקה המנוחה ונגרם מותה.

הנאשמת ועומאר צפו והעריכו את קרות מותה של המנוחה, אישה בת 75 שנה הסובלת ממחלות לב, כתוצאה מחניקתה, השלכתה על הרצפה, כפיתתה ותחיבת מכנסי התינוק עמוק לפיה והשאריתה מחוסרת הכרה כשהם עוזבים את הדירה. השניים צפו את מותה והיו אדישים לכך.

בעשותה כן, הנאשמת קשרה קשר עם עומאר לביצוע שוד ורצחה בצוותא חדא עם עומאר את המנוחה על-ידי גרימת מותה במהלך שוד, ועל מנת להקל את ביצועו.

בשל העובדות המתוארות לעיל יוחסו לנאשמת עבירות של רצח תוך ביצוע עבירה (שוד) על-פי סעיפים 300(א)(3) ביחד עם סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), ועבירת קשירת קשר לביצוע פשע - עבירה על-פי סעיף 499(א)(1) לחוק.

3. תשובת הנאשמת לכתב האישום

עמוד 2

בעל-פה ובכתב (בימים 09.07.12 ו-13.12.12) הודתה הנאשמת באמצעות בא-כוחה כי התגוררה בשכנות למנוחה, אך טענה כי לא הייתה היכרות קודמת ביניהן וכי קודם לאירוע לא נכנסה לדירתה למעט פעם אחת לצרכי עבודה בדירה. לטענתה, לא קשרה כל קשר עם עומאר לפגוע במנוחה, לרבות בדרך של ביצוע שוד או גניבה בדירה.

אכן, ביום הנטען בכתב האישום, הגיעה עם עומאר לדירה וצלצלה בפעמון דלתה, אכן נכנסה לדירה אחרי עומאר ונטלה מהדירה בקבוק אחד של בושם. לטענתה, עזבה את הדירה "**כחמש עד עשר דקות בטרם עומאר עזב את הדירה**" (עמ' 5 ש' 15-16 לפרוט').

הנאשמת הכחישה אפוא, את קשירת הקשר המיוחסת לה ועבירת הרצח תוך ביצוע עבירת השוד. בהתייחסות הסניגור לראיות התביעה הודיע כי יעלה טענות בקשר למשקל אמרות הנאשמת (להבדיל מקבילותן) וכך גם יעלה טענות כנגד "**סרטי ההקלטה...ראיות התביעה שמתבססות על מחקר ו/או חוות דעת מומחה וכו'...ובכלל זה אשר מבהירה את סיבת המוות של המנוחה...**" (טענות נוספות לכפירה מיום 13.12.12). כן ציין הסניגור באותו מסמך "**יש לציין את מצבה הבריאותי, הנפשי הקשה בו הייתה שרויה הנאשמת, בתקופות הרלוונטיות לכתב האישום ולניהול החקירות נגדה**".

4. המדינה הגישה סיכומיה בכתב על-פי החלטת בית המשפט ביום 31.07.13. למרות דחיות חוזרות ונשנות ולאחר שהודע לצדדים מועד שנקבע להשמעת הכרעת הדין - הוגשו סיכומי ההגנה רק ביום 18.12.13 ולכן נכתבה ונמסרת הכרעת הדין רק עתה.

5. ראיות התביעה

א. בנה ונכדה של המנוחה, י. וא. ל., (עמ' 13-8 לפרוט') גילו ביום 16.12.10 בסמוך לשעה 16:50 (עפ"י **ת/22** - דיווח למוקד) את גופתה של המנוחה. לביתה הגיעו לאחר ניסיונות כושלים להתקשר אליה.

על-פי עדות בנה של המנוחה, י. ל., אמו החזיקה בביתה כסף ותכשיטים בערך לא ידוע שנעלמו מן הדירה.

ב. ד"ר ריקרדו נחמן ערך את נתיחת הגופה של המנוחה. בחוות דעתו (**ת/17-17 א'**) ובעדותו בעמ' 13-18 לפרוט' קבע את שעת המוות כשמונה עד עשר שעות טרם הבדיקה (עמ' 2 ל-**ת/17**), כלומר, בשעות הצהריים של יום 16.12.2010.

סיבת מותה של המנוחה "**...מותה נגרם, קרוב לוודאי, מתשניק מכני כפול - גוף זר בחלל הפה ואספיקציה תנוחתית**" (עמ' 8 ל-**ת/17**). כלומר "**פה מדובר על אספיקציה מכנית. יש שני דברים: אחד, גוף זר שהוכנס אל תוך חלל הפה, אשר גרם לחסימה של שני נתיבי אוויר עיקריים, והשני, זו תנוחה בה הייתה המנוחה בעת שנמצאה...היא הייתה עם ידיים כפותות לאחור...זה מונע...את התנועה הנשימתית של בית החזה...**" (עמ' 13 לפרוט').

כן העיד ד"ר נחמן (עמ' 7 ל-**ת/17**, עמ' 14 לפרוט') על קיומן של חבלות בלוע ובלשון המנוחה שנגרמו כתוצאה מדחיפה של גוף זר לתוך חלל הפה. משהוצגו לעד מכנסי התינוק (**ת/28**) שנמצאו בפיה של המנוחה,

אישר העד שחפץ זה יכול היה לגרום לנזקים שמצא (עמ' 14 ש' 14 לפרוט').

לשאלות הסניגור בחקירה הנגדית קבע הפתולוג "...אותו גוף זר שממלא...את כל החלל, גם דחף מטה את המכסה של בית הקול, שזו הכניסה לדרכי הנשימה, הכניסה של אוויר הייתה חסומה לגמרי, גם מהאף וגם מהפה משני הכיוונים" (עמ' 17 מש' 13 לפרוט').

ג. ד"ר מיה פרוינד, עורכת חוות הדעת **ת/22-ת/27** (האחרונה של הסטטיסטיקאי עוזי מוטרו שלא הועד) קבעה, בחוות הדעת ובעדותה מעמ' 30 לפרוט', כי ה-ד.נ.א של הנאשמת נמצא על מכנסי התינוק **ת/28**, וכך גם ב-**ת/34** שרוכי נעליים שבהם נקשרו ידי המנוחה. ד.נ.א של עומאר נמצא במכנסי התינוק ובשרוכי הנעל שקשרו את ידי המנוחה.

על-פי **ת/24** השכיחויות באוכלוסייה של ד.נ.א זהה לזה של הנאשמת הוא אחד ליותר ממיליארד (עמ' 8 ל-**ת/27**). על-פי **ת/24**, חוות דעתו של פרופ' מוטרו שהוגשה בהסכמה, נקבע שהאפשרות שלא הנאשמת היא תורמת ה-ד.נ.א לממצאים על מכנסי התינוק (**ת/28**) נמדדת באחד למיליארדים או טריליונים. אפשרות זניחה לחלוטין.

ד. בהסכמת ההגנה הוגשו לבית המשפט דו"ח המעבדה הניידת (**ת/16-ת/16א'**). דו"ח זה מלמד, כי לא נמצאו סימני פריצה לדירת המנוחה, כי שרר בכל חדריה חוסר סדר, מגירות נשלפו, חפצים הוזזו ממקומם, פריטים שונים פוזרו והושלכו מארונות, עובדות המלמדות כי נערך בדירה חיפוש.

בסבירות גבוהה קבע הדו"ח "בהסתמך על אופן הנחתם של פרטי הלבוש על ארנק שהיה על המיטה הזוגית בחדר השינה...ועל שולי דפנות המגירות...אני מסיק בסבירות גבוהה, כי הבדים שימשו לאחיזה בארנק ובמגירה על מנת שלא להותיר טביעות אצבעות" (עמ' 5 ל-**ת/16**).

המנוחה נמצאה על רצפת חדר המגורים, שכובה על גבה, ידיה כפופות וכפותות בשרוך לבן אל מתחת לאחורי הגוף, רגליה כפותות בשרוך לבן, פריט לבוש מבד תחוב בפיה ועליו כתמי חומר החשוד כדם, פצעים ושטפי דם תת-עוריים באזור השפתיים.

ה. בהסכמה ובמסגרת העדתם של אנשי משטרה, הוגשו על-ידי התביעה סרטי מצלמות אבטחה וצילום אווירי של אזור מגורי המנוחה.

ת/19-ת/19א' - סרט ותמונות ובו תועדו הנאשמת ועומאר ביום האירוע בין השעות 10:30-11:03. על-פי סרט זה, הנאשמת לבושה בגלביה וכיסוי ראש ולצידה עומאר, נעים ברחוב שארית ישראל, בסמוך למקום מגורי המנוחה (**ת/20** - תצ"א). הנאשמת נראית נושאת תיק נשי ואח"כ ביציאתה מסניף קופ"ח "מכבי" (שעה 11:03) היא לבושה במכנסי ג'ינס וחולצה כהה, שיערה הבלונדיני גלוי ועומאר נושא את התיק.

ו. באמצעות עדותו של רפ"ק משה אביטל ובהסכמה, הוגשו מחקרי תקשורת בדבר שיחות ואיכונים - **ת/42-ת/48** - מהם עולה, כי המנוחה התקשרה אל המכשירים הסלולאריים של הנאשמת בימים 05.12.10

וה-13.12.10. כן עולה מהם שביום הרצח היה מכשיר הפלאפון של הנאשמת ביפו החל משעה 11:06 כשהמכשיר הגיע לשם מאזור קיבוץ ניר אליהו סמוך לקלקיליה ובסמוך לשעה 11:26 עשה דרכו ביציאה מיפו והגיע בשעה 13:13 חזרה לקלקיליה.

ז. אמרות הנאשמת בחקירה

התביעה הגישה באמצעות אנשי משטרה ובהסכמת הסניגור אמרות רבות של הנאשמת. האמרות נגבו הן פרונטאלית בליווי הקלטת וידאו ואודיו (בשפה הערבית), הן בתיעוד מוקלט של שחזורים שערכה הנאשמת הן באמרותיה כפי שתועדו במהלך העימות עם עומאר ועם הנהג חסן אל-מוגרבי (שהסיע את הנאשמת ואת עומאר אל זירת העבירה ובחזרה לקלקיליה) והן בתרגילי חקירה.

אמרתה הראשונה של הנאשמת הוקלטה בתרגיל חקירתי על-ידי החוקרים רס"מ שלום מלכה ורס"מ רוזי שחידם ביום 03.05.2012 משעה 02:58 (ת/1). במעמד זה שהתה הנאשמת עם אחותה לובנה ברכב משטרתי בנוכחות השוטרים. באותו מעמד (ת/1 עמ' 9 ש' 2) הודע לנאשמת כי נעצרה על רצח המנוחה. הנאשמת הכחישה מעורבותה וידיעתה על האירוע ואת היכרותה את המנוחה.

באותה נסיעה הצביעה הנאשמת על מקום מגוריה בעבר בבניין, ...

האמרה ת/2 נגבתה מהנאשמת ביום 03.05.12 החל מהשעה 04:32 ע"י רוזי שחידם ושרון מלכה. אף הקלטה זו נערכה ברכב. גם באמרה זו אמרה הנאשמת כי אישה בשם ש. ל. אינה מוכרת לה וכי אין לה קשר למעשה.

ביום 03.05.2012 מסרה הנאשמת אמרה שלישית (ת/3). מיד עם פתיחת החקירה, משהוצגה לנאשמת תמונת המנוחה (עמ' 2 ש' 21 ואילך) אישרה כי הייתה שכנה שלה וכי "שלחו אותי מהביטוח, ניקיתי אצלה את הבית..." (עמ' 2 ש' 31 ל-ת/3). היא עבדה בבית המנוחה "אין חוץ מפעם אחת..." (עמ' 3 ש' 29 ל-ת/3).

לראשונה בעמ' 49 מש' 21 ל-ת/3 אומרת הנאשמת "יש לנו יד ברצח שלה..." תוך שהיא חוזרת ומדגישה שלמשפחתה אין קשר למעשה ובהמשך היא מציעה לחוקרים לאפשר לה לשוחח טלפונית עם מי שרצח את המנוחה ובלבד שהעצורים, בני משפחתה, ישוחררו מהמעצר.

הנאשמת חוזרת ומדגישה "אני לא ננעתי בה ולא המשפחה שלי..." (עמ' 54 ש' 33 ל-ת/3).

בעמ' 56 ש' 14 ל-ת/3 אומרת הנאשמת כי הייתה ליד המנוחה כשהיא נרצחה, ובהמשך כי היא התייצבה אל דלת המנוחה וצלצלה בפעמון כדי שתפתח את הדלת (עמ' 84 ל-ת/3).

בהמשך (עמ' 82 ש' 13 ל-ת/3) מתארת הנאשמת "ראיתי משהו ממולי, ראיתי אותו כשהוא שם את היד שלו על הפה שלה..." ואחר כך ראתה את המנוחה זרוקה בסלון ועומאר אמר לה כי המנוחה רק מעולפת.

בעמ' 88 מש' 60 ל-ת/3, מתארת הנאשמת את החיפוש בבית המנוחה לצרכי השוד ובעמ' 121 ש' 29 היא מספרת לשאלת החוקר כי היו בדירה "אולי בערך חצי שעה..."

ת/4 הינו תיעוד שחזור שנערך עם הנאשמת בבית המנוחה. שם בעמ' 20 ש' 14-11 הודתה, כי "אני גנבתי

בושם, "כאן היה, בארון כאן", ובעמ' 27 ואילך תיארה היכן חיפשה בדירה.

כן אמרה בשחזור (עמ' 21 ש' 35) "**ראיתי אותה זרוקה כאן, מתה**". ובהמשך, כי היא לא ידעה שעומאר רוצה להרוג את המנוחה, אלא רק להכותה.

ביום 04.05.12 נגבתה האמרה **ת/5** ע"י החוקרים רוזי שחידם, שרון מלכה ומשה אביטל. באמרה זאת נשאלה הנאשמת והשיבה על קורות חייה עם משפחתה ובעלה, היכרותה עם האחרון, על התנהגותו בכלל וכלפיה, כי הכה אותה במהלך הריונותיה (שש הפלות).

ליום האירוע סיפרה הנאשמת, כי הייתה בבית משפחתה ביפו. עומאר התקשר אליה וביקש ממנה לרדת אליו מביתה, הם ישבו לאכול, ואח"כ עומאר אמר לה "**אמר לי סמר נגנוב ופעם אחת נצא לעולם והנה עוד מעט בא ילד, יאללה הוא אמר לי נגנוב אבל לא אמר לי לרצוח אותה וגם הוא לא רצה לרצוח אותה...**" (עמ' 23 מש' 3 ל-ת/5) והיא "**מרוב האהבה שלי כלפיו אני הסכמתי והוא שכנע אותי, אמר לי בגלל שנשאר את הילד, ועכשיו יבוא אלינו ילד...**" (עמ' 23 מש' 1 ל-ת/5). ובהמשך "**אני לא יודעת אם מישהו סיפר לעומאר עליה, שהוא שאל אותי. אמרתי לו כן אני יודעת שהיא אישה לבד...נכנס לאישה הזאת ונגנוב אותה...**" (עמ' 23 ש' 13 ל-ת/5). ובהמשך "**אמרתי לו טוב יאללה נראה עכשיו לראות, והלכנו...**", "**...הגענו לביתה...**", "**צלצלתי בפעמון**" (עמ' 24-25 ל-ת/3).

וכן "**אני צלצלתי בפעמון והיא פתחה**" (עמ' 27 מש' 17 ל-ת/5) "**ועומאר רצה רק להשתיק אותה יענו שם את היד שלו על הפה שלה ברגע שהיא פתחה את הדלת...**" (עמ' 27 ש' 29 ל-ת/5), וממשיכה ומתארת הנאשמת בחקירה זאת "**והיא ניסתה להשתחרר מעומאר...עומאר לקח אותה פנימה ואני לא יודעת איך השתיק אותה...אז הוא אמר לי יאללה מהר סמר בואי, הסתכלתי על האישה מצאתי אותה שוכבת על הרצפה...נכנסנו פנימה והתחלנו לחפש...**" (עמ' 28-30 ל-ת/5).

בהמשך האמרה (עמ' 59 מש' 33 ל-ת/5) אומרת הנאשמת לגבי הגניבה "**שאני אגיד לך שהוא לקח או לא לקח אני לא יודעת...אבל שחזרנו עומאר סגר את שכירות הבית, ושילם גם לשלושה חודשים מראש...**".

הנאשמת חוזרת באמרתה על כך שלא נגעה במנוחה וכי "**...והמטרה שלי זה לנגנוב...**" (עמ' 88 ש' 39 ל-ת/5). את כל המעשים האחרים עשה עומאר "**הוא שם את היד שלה בפה, הוא הרביץ לה מה עוד עשה לה מאיפה אני יודעת...**" (עמ' 100 ש' 1 ל-ת/5).

בעמ' 126 מש' 32 ל-ת/5 אומרת הנאשמת את הדברים הבאים: "**אם אני (מילה לא ברורה) אמרתי לעומאר אני מפחדת מה קרה איתה זאת, מה קרה לה, אני מפחדת שהיא תתעורר ותתקשר למשטרה ותעשה כאילו היא ישנה, והוא אומר לי לא סמר מעולפת מעולפת...**" עוד אומרת הנאשמת "**איך אני אלך ואגע בה שאני יודעת שהיא הולכת למות או מתה...**" (עמ' 134 ש' 18 ל-ת/5). כאשר החוקרים לוחצים עליה לתאר כיצד עומאר הרג את המנוחה, הנאשמת בהתרסה כלפי החוקרים חוזרת ואומרת "**אני רצחתי אותה**", "**אני הרבצתי לה**" (עמ' 145-155 ל-ת/5), אך ניכר שאין האמירות רציניות וכמובן שהנאשמת חוזרת בה מאמירות אלה.

ישירות, הנאשמת מסרבת לתאר את שעשה עומאר בנימוק, כי לא ראתה הדבר וכי אין ברצונה לפגוע בעומאר,

אך בעמ' 173 ל-ת/5 אומרת הנאשמת "ראיתי איך הוא רצח אותה אבל...אני לא רצחתי אותה, אבל אני לא ראיתי מקרוב, הוא הרביץ לה, אני לא נגעתי בה". ובהמשך בעמ' 176 מש' 12 ל-ת/5 "היה מרביץ לה...היה איתו בתיק חבל...הוא היה מרביץ לה והיא לא פותחת עיניים בכלל...וביקש ממני להביא לו את התיק...ולהביא לו מהתיק חבל...חבל קצר...כולו לבן...הוא קשר את הידיים שלה וקשר את הרגליים שלה" (עמ' 176-177 ל-ת/5).

בעמ' 182 ל-ת/5 מאשרת הנאשמת "רוזי אתה יודע, שבאת וראית את הדבר מולך, אבל אני ראיתי בן אדם מת...מת יענו שיצאה לו הנשמה...הוא רוצה לחיות, אבל הצטרך למות...שעומאר היה יותר חזק ממני וממנה" וכשנשאלה האם המנוחה התנגדה אמרה הנאשמת "כן היא קמה ועושה אממ אממ...לא שהיא צעקה שעומאר ככה הרביץ לה, והיא התחילה, התעלפה, אממ, אממ... רוצה לנשום...אני שראיתי (מילה לא ברורה) כי אני ראיתי את אבא שלי שהוא נפטר היה לו אסטמה...אני הרגשתי שזאת היא...כי אבא שלי מת כמוה...".

בהמשך חקירתה מספרת הנאשמת כי לא הסכימה לבקשת עומאר כי תחזיק את ידי המנוחה, כי היא מסרה לו מהתיק שקית של מלח, אך למרות ניסיונות החוקרים אינה מספרת דבר על מכנסי התינוק.

ב-ת/6 וב-ת/7 (אמרה כתובה ומוקלטת) לאחר שמוצגת לנאשמת רשימת פריטים, בהם מכנסי תינוק, היא נזכרת כי אלה היו בין הפריטים שהובאו בתיק לדירה וכי לבקשת עומאר מסרה לו אותם (עמ' 51 ל-ת/6).

כשמוצג לנאשמת כי מותה של המנוחה נגרם מהמכנס שהוכנס לפיה היא אומרת לחוקרים שלא היא אלא "היא רצתה להרים את הראש שלה, הוא עשה לה כך, אז הוא קם ונתן לי מכות וחזר לרגליה קשר אותן...ואז אמר לי: תני לי את הסמרטוט שהוא המכנס, נתתי לו את זה..." (עמ' 53 מש' 7 ל-ת/6).

ת/8 הינו שחזור נוסף שערכה הנאשמת בדירת המנוחה. ביום 04.05.12 משעה 23:51, שחזור שתועד ונערך על-ידי החוקרים שלומי גיא, רפ"ק משה אביטל, רוזי שחידם ויניב מילר.

בשחזור זה חזרה הנאשמת על אמרותיה הקודמות, לרבות תיאורה את מסירת מכנסי התינוק שהוציאה מהתיק ונתנה לעומאר, אם כי לא ראתה מה עשה בהם "ואז אמר לי תביאי את הסמרטוט...פתחתי את התיק מהר והוצאתי אותו הבאתי לו אותו...מהתיק שלי מכנסיים של תינוק...לא יודעת מה עושה עשה עם זה" (ת/8 עמ' 26 מש' 32-עמ' ... ש' 12 ל-ת/8).

ת/9 - אמרה שנגבתה מהנאשמת ביום 07.05.12 ע"י החוקרים רפ"ק משה אביטל, רס"ר רוזי שחידם ושלום מלכה - באשר למצפונה שהציק לה ולידיעתה על אחריותה, מספרת הנאשמת לחוקרים כי ביום מעצרה כשהגיעו רכבי המשטרה אמרה לאמה "אמא באו לקחת אותי. למה מה יש? אמרתי לה זהו, אני טעיתי, אני עשיתי משהו לא בסדר, ואחר כך אני אספר לך שאני גנבתי, אני רצחתי..." (עמ' 23 מש' 6 ל-ת/9).

לראשונה באמרה זאת משנה הנאשמת את גרסתה, לפיה, אסף אותה עומאר ביום הרצח ביפו באומרה "לפני הרצח הייתי אצל אמא שלי, אחרי הרצח חזרתי איתו, עם עומאר" (עמ' 51 ש' 28 ל-ת/9) ואכן בעמ' 271-272, בעמ' 295-298 ובעמ' 76 ל-ת/9, מתארת הנאשמת את תחילת הקשר לביצוע השוד וכי עומאר אמר לה כי "הוא רוצה להיכנס אליה ולגנוב אותה..." (עמ' 76-78 ל-ת/9) ובעמ' 183 מוצג לנאשמת

ת/19, בו היא מזהה את עצמה ואת עומאר.

תוך הצגת הסרט נשאלת הנאשמת מדוע החליפה את בגדיה ותשובתה "כי דיברנו שאנחנו הולכים לגנוב" ובהמשך "איך אישה תפתח לי את הדלת והיא רואה שאני עם כיסוי ראש" (עמ' 229-230 ל-ת/9). את הבגדים החליפה בקופת חולים "מכבי" (עמ' 241 מש' 35 ל-ת/9). מעמ' 272 ל-ת/9 מתארת הנאשמת כי בהגיעה לקלקיליה ראתה בביתה כי עומאר הוציא הבגדים מן הארון ואמר לה "אני רוצה כסף, לא משנה מאיפה לך ותביאי... אז יאללה נלך ונשדוד ביחד, נכון שאת רוצה להשאיר את התינוק שיש בבטן שלך..." (עמ' 272-273 ל-ת/9).

לעניין המעשה נשוא כתב האישום, אומרת הנאשמת בעמ' 281 מש' 2 "אני, כשהיינו בבית כשהיא התחילה לצעוק והוא רצה לקשור אותה בידיים... אבל פחדתי, מה אני אגיד לו? אני רואה אותו הורג מישהי לפני ... אבל פחדתי ראיתי אותו, אני רואה שהוא הורג מישהו... בתוך הבית... אמרתי לעומאר זהו מספיק..." ובהמשך היא מתארת את קשירת המנוחה לאחר שהיא שחררה את השרוכים שהיו קשורים זה בזה (עמ' 282 מש' 20 ל-ת/9), את נתינת מכנסי התינוק לעומאר, אך לא ראתה לדבריה מה עומאר עושה בהם (עמ' 287 ל-ת/9).

באמרתה **ת/10** שנמסרה לחוקר רוזי שחידם ביום 07.05.12 אומרת הנאשמת, לראשונה, כי רעיון הגניבה מהמנוחה היה רעיון שלה.

"התחלנו לחשוב... שנצא לגנוב... רכב, מטוס, בית, מה שיהיה... אמרתי לו עומאר אני מכירה כאן, מה דעתך שנלך אליה, הבחורה שהייתה שכנה שלנו?! הוא אמר לי... את בטוחה ממנה? אמרתי לו כן, אני הלכתי אליה לפני כמה ימים... עבדתי לא עבדתי, רק הלכתי, כאילו... אני יודעת שאין לה ילדים ולא בנות, שקל כאילו לשדוד אותה..." (עמ' 6 מש' 11 ל-ת/10). ובעמ' 11 ל-ת/10 הנאשמת לראשונה אף מספרת "חוף מהדברים האלה שהיו בתיק, חוף מהחבל והגרביים... היה ברזל שזה רק בשביל לנפץ רכבים... אבל לא השתמשנו בו".

הנאשמת מסרה אמרות נוספות **ת/11**, **ת/13**, ובהם לא נאמר דבר חדש.

ת/14 הינה הקלטה של עימות שנערך בין הנאשמת לעומאר. בראשית עימות זה, בטרם הוכנס עומאר לחדר, הנאשמת מצהירה על כך שכל שסיפרה סיפרה מרצונה החופשי וכשעומאר מוכנס אליו (עמ' 6 ש' 37 ל-ת/14) הנאשמת בתמציתיות מספרת את גרסתה בנוכחות עומאר - אך האחרון מכחיש כי היה עמה בזירת האירוע ואת כל דבריה.

הנאשמת (עמ' 12 ש' 13 ל-ת/14) מטיחה בפני עומאר, כי הגיעו ליפו כדי לשדוד משום שביקשו לפנות אותם מדירתה בקלקיליה ויתר פרטי האירוע עליהם סיפרה באמרותיה.

ת/15 - תיעוד עימות בין הנאשמת לנהג, חסן אל-מוגרבי, שעל-פי אמרותיה אסף אותה ואת בעלה מהמחסום בקלקיליה והביאם ליפו וחזרה.

ח. המדינה העידה כעדת תביעה את אחותה של הנאשמת, רימא עמיר. האחרונה ובני משפחה אחרים של

הנאשמת נעצרו בחשד כי היו מעורבים ברצח המנוחה.

רימא עמיר הועדה ע"י התביעה בשל כך שבחקירתה סיפרה שאחותה התוודתה בפניה על המעשים. בין היתר אמרה ב-**ת/50 ב'** עמ' 21 ש' 23 (הקלטה) אמרה "אז היא רצתה להתאבד ואז היא התחילה להגיד שהיא רוצה למסור את עצמה למשטרה, אז שאלתי אותה למה ש...אמרה לי שאני זאת שרצחתי...אמרה לי שרצחה את הזקנה שמולכם..." ובעמ' 23 מש' 10 ל-**ת/50 ב'** "ואז היא אמרה לי שהיא תמסור את עצמה למשטרה ותודה כי רצחה, שאלתי אותה מי רצחה, אמרה לי שרצחה מישהי משדרות..."

בעמ' 54 ל-**ת/51 ב'** ציטטה את אחותה הנאשמת "היא התעצבנה ורצתה להרוג את עצמה...אמרה אני רצחתי אותה..." בעדותה בבית המשפט הייתה רימא עוינת לתביעה והכחישה כי אמרה את שאמרה בחקירותיה, אך בנסיבות בהן הוקלטה ומקום שאין סיבה מתקבלת על הדעת כי בחקירה תעליל על אחותה עלילה כה חמורה, אין ספק שיש להעדיף האמירות בחקירה על עדותה בבית המשפט על-פי סעיף 10 א'(ג) לפקודת הראיות [נוסח משולב] התשל"א - 1971 (להלן: "פקודת הראיות").

6. ראיות ההגנה

הנאשמת העידה להגנתה כעדת הגנה יחידה.

בעדותה (עמ' 109-75 לפרוט' ביהמ"ש) החלה בחקירה הראשית לתאר את מערכת יחסיה עם עומאר, בעלה, לו נישאה בניגוד לרצון משפחתה. עומאר נהג להכות אותה, בין היתר, בעת הריונה ולכן חוותה שש הפלות של ולדותיה והמכות היו בשל כל דבר קטן עם אלות וחגורה.

ביום האירוע נסעה לקלקיליה מבית אמה ביפו, שם מצאה שעומאר ריכז את כל הרכוש מדירתה וביקש להתגרש ממנה. למחרת היום "אמרתי לו שאני עבדתי דרך ביטוח הלאומי אצל אישה, עבדתי בניקיון ביפו. הוא הציע שנלך לגנוב, 'את תצלצלי בפעמון ותראי אם יש אנשים בפנים או לא'" (עמ' 77 מש' 32 לפרוט').

היא, לגרסתה על דוכן העדים, ניסתה להניע את עומאר מלבצע את המעשה אך הוא לא נעתר לה ואיים להכותה "עד שתפיל". הם נסעו ליפו ואכלו, עומאר ביקש ממנה להחליף בגדים מלבוש מסורתי ללבוש רגיל וכך עשתה.

בהגיעם לבית המנוחה "צלצלתי בפעמון, האישה פתחה את הדלת, עומאר תפס אותה...עומאר תפס אותה עם היד, סתם לה את הפה...וחנק אותה עם היד. אני עמדתי בסמוך לדלת, כשלוש דקות, פחדתי כי אין לי כפפות, ועומאר קרא לי להיכנס...בהתחלה סירבתי, לאחר מכן הוא צעק עליי, ביקש ממני להיכנס ואחרי זה נכנסתי ישר לתוך חדר. עומאר ואני חיפשנו כסף או משהו, אני גנבתי בקבוק בושם, זה הכל..." (עמ' 81 מש' 27 לפרוט').

בשלב מסוים, כרבע שעה לאחר כניסתם לדירה, צלצל הטלפון, היא הרימה השפופרת אך לא ענתה ויצאה את הדירה. עומאר יצא אחריה כעבור חמש עד עשר דקות.

באשר לתיק שנשאו, עומאר הכין את תכולתו והיא לא ידעה מה יש בתוך התיק.

לשאלות הסניגור השיבה הנאשמת, כי לא נגעה במנוחה ולאחר שפתחה את הדלת "לא ראיתי אותה יותר" (עמ' 84 ש' 1-3 לפרוט').

בהמשך לשאלות בית המשפט אישרה כי "פעם אחת ראיתי אותה בסלון... לפני שעומאר קשר אותה" (עמ' 84 לפרוט'). אין היא יודעת מה עומאר גנב מהדירה ומה הכיל התיק לאחר האירוע, בקבוק הבושם שגנבה נתנה לעומאר שהניחו בתיק.

בהגיעם לקלקיליה עומאר שילם את חוב שכר הדירה בכסף שנגנב באירוע (עמ' 86 לפרוט').

לשאלת הסניגור באשר לשינוי בגרסתה על דוכן העדים לגרסתה בחקירה השיבה "אני אהבתי את עומאר, בגלל זה אני קיבלתי את הכל על עצמי, שאני ואני ואני" (עמ' 88 מש' 27 לפרוט'), ובעקבות שאלת הסניגור, אם הסיבה לא הייתה שהחוקר אמר לה שאמה בבית החולים השיבה "גם וגם" (עמ' 88 מש' 30 לפרוט').

השוכים שבהם עומאר עשה שימוש לקשירת המנוחה, היו שוכים שעומאר הוריד מנעליו בדרך ליפו (את הנעליים זרק). מכנסי התינוק הינם סמרטוט שעומאר לקח מביתם כדי לנגב טביעות אצבע. לעדותה, החוקרים בחקירתה "היו מלחצים אותי לגבי ההורים שלי, אני ביקשתי מהם שאני אפגוש את עומאר. הם לא נתנו לי מה שרציתי. אני ביקשתי לשבת יחד עם עומאר, הוא ואני לבד, שישומו האזנה, שיבחנו את הסיכוי שלי ושידעו שאין לי קשר למה שקרה" (עמ' 89 מש' 18 לפרוט').

בחקירתה הנגדית, משעומתה הנאשמת ע"י באת-כח התביעה עם גרסתה בחקירה, השיבה בתחילה שבחקירותיה לא אמרה אמת כי "במשטרה הלחיצו אותי על אמא שלי..." (עמ' 90 ש' 9 לפרוט'), אך לשאלות התובעת אישרה, כי אף היא נשאה את התיק הנשי בו השתמשו באירוע, כי לתיק זה הכניסה את הגלביה לאחר שהחליפה בגדיה, כי בתיק היו החפצים שהובאו לצורך השוד, מוט הברזל, מכנסי התינוק ועוד (למעט שרוכי הנעליים). משנשאלה הנאשמת לתכנון השוד ע"י התובעת "מה היה קורה אם לא היה אף אחד בבית? מה הייתם עושים?" השיבה תשובה המקפלת בתוכה את שותפותה למעשה: "עומאר היה נכנס לתוך הבית גונב, ואני הייתי שומרת בחוץ". (עמ' 93 ש' 6 לפרוט').

בעמ' 95 לחקירה הנגדית מש' 14 לפרוט' אישרה הנאשמת כי הרעיון לשדוד את המנוחה היה רעיון משותף "אני והוא ביחד". רעיון שלו אחרי שהיא סיפרה לו שעבדה אצלה.

למעשה ההמתה, בניגוד לעדותה בחקירתה הראשית, אישרה הנאשמת לשאלות התובעת מעמ' 98 ש' 4 לפרוט':

"ש. את צלצלת בדלת?"

ת. כן.

ש. ואמרת שעומאר שם את היד שלו על פיה של המנוחה?"

ת. כן.

....

ש. נכנסת פנימה לסלון והמנוחה הייתה על הרצפה?

ת. כן.

ש. היא זזה? היא אמרה משהו? פתחה עיניים?

ת. היא צעקה.

ש. ואיפה היה עומאר?

ת. לידה.

....

ש. מה עומאר עשה?

ת. הוא שוב פעם סתם לה את הפה עם היד שלו.

ש. ומה קרה אח"כ?

ת. היא התעלפה.

ש. לא דיברה יותר?

ת. לא.

ש. ואז הלכתם לערוך חיפוש בדירה?

ת. כן."

ובהמשך בעמ' 99 מש' 17 לפרוט':

"ש. במשטרה סיפרת כמה פעמים שהיא חרחה. את יודעת מה זה חרחה? הכוונה שקשה לה לנשום. את זוכרת?

ת. כן שמעתי.

ש. גם ראית שקשה למנוחה לנשום?

ת. לא, רק שמעתי.

ש. את זוכרת גם מה זה הזכיר לך כשמעתי שקשה למנוחה לנשום?

ת. הזכיר לי את אבא שלי.

ש. למה? מה קרה לאבא שלך?

ת. אבא שלי נפטר כתוצאה מחניקה של חוסר נשימה.

....

ש. וככה גם ראית את המנוחה, שהיה קשה לה לנשום?

ת. כן."

בהמשך חקירתה הנגדית הסבירה הנאשמת כי באמרותיה סיפרה שאת השרוכים הוציאה מהתיק ומסרה לעומאר וכך גם את המלח והסמרטוט כדי להקל על עומאר, אך לא ידעה להסביר במה הדבר מקל עליו מלבד אמירתה שהיא לקחה האשמה על עצמה.

בעמ' 102 מש' 10 לפרוט' אישרה הנאשמת כי כל שהטיחה בעומאר בעימות ביניהם בחקירה (ת/14) היה אמת וכי בעימות סיפרה אמת ובהמשך בעמ' 104 לפרוט', משנשאלת הנאשמת על-ידי התובעת:

"ש. אני מקריאה לך מתוך הדברים שאמרת לחוקר "אתה לא יודע מה הרגשתי כשראיתי אותה לפניי. אני ראיתי אותה מתה מול העיניים שלי, ראיתי איך הוא קשר אותה בידיים וברגליים שלה..."

ת. כן.

ש. נכון? כך היה?

ת. נכון.

ש. כשאת יצאת מהדירה המנוחה הייתה מתה וקשורה?

ת. כן."

בהמשך, משנשאלה הנאשמת בהקשר למכנסי התינוק:

"ש. ואת ראית שעומאר שם את זה בפיה של המנוחה?

ת. לא, לא ראיתי.

ש. אבל אמרת עכשיו שזה היה בפיה של המנוחה?

7. א. ראיות, ישירות ונסיבתיות רבות ובעלות משקל רב הוצגו בפני בית המשפט, הן על-ידי התביעה והן בעדותה של הנאשמת להגנתה על דוכן העדים, כי הנאשמת נכחה בזירת האירוע יחד עם עומאר ביום 16.12.10 בשעות הצהריים, עת התרחשו השוד והרצח בביתה של המנוחה ש. ל. ז"ל. תמונות וסרטי הצילום **ת/19** וממצאי האיכון ומחקרי התקשורת שהוגשו בהסכמה ובאמצעות עדי התביעה, שכנעו ללא בדל ספק כי השניים היו במקום עובר לאירועים.

כאן מן הדין לומר שכל הקביעות הנקבעות בהכרעת דין זאת בעניינו של עומאר אל-קוראן, הינן קביעות להכרעת דינה של הנאשמת בלבד, ואין הן מתיימרות להכריע את דינו של עומאר, העומד לדין בכתב אישום נפרד.

ב. בסקירת הראיות פורטו ממצאי הד.נ.א על מכנסי התינוק שגרמו לחניקת המנוחה ומותה, כך על שרוכי הנעליים ששימשו לקשירתה. הללו כמפורט בדו"ח נתיחת גופת המנוחה גרמו למותה.

ג. טענת הסנגור בסיכומיו, כי יש חשש שמות המנוחה נגרם בשל מחלות מהן סבלה, אינן אלא השערות גרידא, ולא נסתרה ולו במעט עמדת ד"ר נחמן, כי המוות נגרם "קרוב לוודאי" מהסיבות אותן מנה. דברי הסנגור על כך שיש אפשרות שהמוות נגרם מסיבות אחרות, אינן מגובות בשמץ ראיה ולכן אין מחלוקת של ממש בשאלת הקשר הסיבתי בין מעשי עומאר והנאשמת למותה של המנוחה. הקשר הסיבתי, העובדתי והמשפטי כאחד. עם זאת יאמר, שכפי שפורט בסקירת הראיות שהללו הוכחו כדבעי.

לא למותר לציין את הוראת סעיף 309(4) לחוק העונשין, על-פיו, יראו אדם כאילו גרם למותו של אדם, אף אם מעשהו או מחדלו לא היו הגורם היחיד למותו של האחר, מקום והחיש את מותו של אדם הסובל ממחלה או מפגיעה שהיו גורמות למוות ללא המעשה או המחדל. אף אם למחלות המנוחה היה קשר כלשהו למוות, האחריות אינה מוסרת ממעשי הנאשמת ובעלה.

ד. גרסת הנאשמת על דוכן העדים, כמו כן אמרותיה בחקירה כפי שפורטו, מצביעים על כך כי קיימות הלכה למעשה שתי סוגיות שעליהן קיימת מחלוקת בין הצדדים והן; האם הנאשמת הייתה שותפה בבחינת "מבצעת בצוותא" של מעשה השוד בבית המנוחה והיה ואם התשובה במחלוקת זאת חיובית היא, האם התגבשה בלב הנאשמת המחשבה הפלילית הדרושה להרשעה בעבירת הרצח תוך כדי ביצוע העבירה המקורית.

ה. נקבע בע"פ 6157/03 **אסף הוך ואח' נ' מדינת ישראל** (מיום 28.09.05):

"לפי סעיף 29 לחוק "המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקא מינה אם כל המעשים נעשו

עמוד 13

ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי אחר" המבצעים בצוותא פועלים כגוף אחד לביצוע תכנית משותפת, וחלוקת התפקידים ביניהם אינה מעלה או מורידה, ובלבד שכל אחד מהם תורם באופן חיוני לתכנית המשותפת..." בעוד שאת היסוד העובדתי ניתן לפצל בין העבריינים, נדרש כי לכל אחד מהם יהא היסוד הנפשי של העבירה וכן... כי יהיו מודעים להיותם פועלים בצוותא..."

על-פי גרסת הנאשמת עצמה, הן בחקירותיה במשטרה והן בעדותה, היא עשתה בפועל מעשים לביצועה של עבירת השוד.

הנאשמת צלצלה בדלת המנוחה כשבעלה מסתתר, הנאשמת מסרה בידו של עומאר כלים לקשירת המנוחה. לפי דבריה בחקירתה הנגדית, כמצוטט לעיל, על-פי התכנון אם לא היה איש בדירה תפקידה היה לשמור מחוץ לדלת.

הנאשמת היא הוגת הרעיון להגיע לבית המנוחה כדי לגנוב, אף כי ייחסה לעומאר את הרעיון במשותף, עימה, כפי שאמרה בעדותה על דוכן העדים.

ו. על-פי סעיף 402 לחוק העונשין, השודד הוא (א) "הגונב דבר, ובשעת מעשה או בתכוף לפניו או לאחריו מבצע...מעשה אלימות באדם...כדי להשיג את הדבר הנגנב..."

נאמר בע"פ 1044-13 ענאן זידאן נ' מדינת ישראל (מיום 29.10.13) על יסודות עבירת השוד:

"לשון הסעיף מורה, כפי שציינתי במקום אחר, כי ארבעה יסודות מצטברים מרכיבים את יסודה העובדתי של עבירת השוד: הראשון - מעשה גניבה; השני - מעשה אלימות, לרבות איום לנקיטה במעשה אלימות; השלישי - כי מעשה האלימות נעשה בשעת הגניבה, או בתכוף לפנייה או לאחריה; הרביעי - כי מעשה האלימות נועד להשיג החפץ הנגנב, לעכבו בידי הגנב או להתמודד עם התנגדות למעשה הגניבה [ראו למשל ע"פ 1160/09 אזולאי נ' מדינת ישראל (19.10.2009) (להלן: עניין אזולאי)' השוו גם: ע"פ 5299/92 הררי נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(3) 485, 495-497 (1995) (להלן: "עניין הררי)].

ייחודה של עבירת השוד בהשוואה לעבירת הגניבה טמון בנקיטתו של מעשה אלימות בעל קשר פונקציונאלי למעשה הגניבה. שוד, כפי שהעיר בית משפט זה בעבר "אינו אלא עבירה של גניבה בנסיבות מחמירות, שבגדרה, ולשם ביצועה, נעשה מעשה אלימות" [ראו: ע"פ 2774/12 אבשלומוב נ' מדינת ישראל פסקה 14 לפסק הדין (19.03.2013) (להלן: "עניין אבשלומוב"); ע"פ 5541/11 אזולאי נ' מדינת ישראל, פסקה 24 לפסק דיני (13.12.2012); ע"פ 707/83 פטרומיליו נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(4) 821, 823-825 (1984) (להלן: "עניין פטרומיליו"); יעקב קדמי על הדין בפלילים חלק שני 746 (מהדורה מעודכנת, 2005) (להלן:

עמוד 14

"קדמי"). מעשה האלימות אשר בטבורה של עבירת השוד נדון לא אחת בפסיקתו של בית משפט זה, והשאלות אימתיות וכיצד ניתן לקבוע כי הופעלה אלימות כלפי קורבן העבירה בעת שדבר הגניבה ניטל מעל גופו, זכו לתשובות שונות. הבדלי הגישות שניכרו בפסיקה נותחו בהרחבה בפסק דינו של הנשיא מ' שמגר בעניין הררי (שם, בעמ' 516-524) ונסקרו לאחרונה גם בעניין אזולאי (ראו: שם, פסקאות 57-69 לחוות דעתי).

הקשר הפונקציונאלי בין מעשה האלימות למעשה הגניבה הוא הבסיס המשותף לשלושת המבחנים הנזכרים בפסיקתו של בית משפט זה לעניין ההבחנה בין "גניבה" ל"שוד" - "מבחן ההתנגדות הפעילה", "מבחן המודעות" ו"מבחן האחיזה" [ראו גם: ע"פ 5674/00 עקראן נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(3) 265, 269-270 (2001)]. קשר זה הוא הציר המרכזי של בחינת קיומו של היסוד הרביעי של עבירת השוד, כעולה מפסיקתו של בית משפט זה ביחס לשלושת המבחנים לעיל [ראו: ע"פ 70/73 אלחרר נ' מדינת ישראל, פ"ד כז(2) 561, 573 (1973); ע"פ 877/84 גאלי נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(4) 169, 197-199 (1986); ע"פ 2013/92 חוזה נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(2) 818, 829-831 (1994); עניין אבשלומוב, פסקאות 15-16 לפסק הדין], ומשמעו כי על מנת שיוכח קיומו של שוד, יש להוכיח כי השימוש בכוח מצד מבצע הגניבה נועד לשם ביצוע הנטילה עצמה או לצורך הפחתת התנגדות הקורבן (השוו: עניין הררי, בעמ' 497).

הנאשמת הייתה נוכחת בעת שעומאר סכר את פיה של המנוחה ליד הדלת וגרר אותה לסלון. הנאשמת מסרה בידו מתוך התיק כלים לקשירתה וחסימת פיה ואח"כ השניים כאחד, ערכו חיפוש בדירה וגנבו ממנה דבר, הנאשמת צלצלה בפעמון דלת המנוחה וגרמה לה לפתוח הדלת, ולכן, ליסוד העובדתי ביצעה מעשים להשלמת מעשה השוד.

היסוד הנפשי הנדרש הינו, ראשית, מודעות לביצוע הגניבה. והרי הנאשמת השתתפה בחיפוש, נטלה אף בקבוק בושם וגנבה אותו ונהנתה מכספי הגניבה לתשלום שכר הדירה שלה ושל בעלה. כך גם הייתה הנאשמת מודעת וערה לכך שסתימת פיה של המנוחה, גרירתה לסלון, סכירת פיה, הפלתה ארצה וקשירתה הינם במטרה למנוע התנגדות לגניבה וכדי להשיג את הנגנב ולכן, כך אין ספק, התגבשו בלבה המחשבה הפלילית הנדרשת לביצוע השוד צוותא חדא עם עומאר.

ז. נקבע בע"פ 6365/12 פלוני נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, מיום 09.10.13):

"דיני השותפות לדבר עבירה מאפשרות הטלת אחריות פלילית על אדם, גם כאשר מן הבחינה העובדתית העבירה לא בוצעה במלואה בידיו. בסעיף 29(2) באה לידי ביטוי ההכרה בכך שייטכנו מקרים בהם יתקיים נתק מלאכותי בין מבצע המעשים הפיזיים המהווים עבירה, לכלל אלו שנוטלים בה חלקים איש איש ותפקידו..."

המבצע בצוותא, בשונה משותפים אחרים לעבירה - הוא אפוא מי שלו חלק של ממש בתכנית העבריינית, הן

במישור העובדתי והן בדרישות היסוד הנפשי. מבחינת תרומתו של המבצע בצוותא במישור המעשים, נהוג לסווגו כמי שנמצא ב"מעגל הפנימי" של ביצוע העבירה.

הנאשמת הגתה את רעיון השוד והגניבה מביתה של המנוחה (אף אם עשתה זאת במשותף עם עומאר), הנאשמת נסעה עם עומאר ליפו, החליפה בגדיה כדי להטעות את הקרבן, נשאה התיק ובו הכלים להתגברות על המנוחה וקשירתה. הנאשמת החליפה בגדיה כדי להערים על המנוחה שתפתח דלתה כאשר עומאר מסתתר בסמוך לדלת, היא זו שצלצלה בפעמון הדלת. ואח"כ, לגרסתה, מסרה בידי עומאר כלים לקשירתה ולחסימת פיה - השניים יחדיו, כל אחד בעצמו, ערך חיפוש ונטל חפצים בדירה.

כל המעשים המתוארים הינם פעולות המהוות מעשים של מי שמצוי במעגל הפנימי של עבירת השוד ואין ספק ספיקא, אף לגרסת הנאשמת, שהייתה מודעת שהמעשים נעשים במטרה לגנוב את המנוחה - כפי שנאמר במפורש מפיה.

ח. עבירת רצח אגב ביצוע עבירה על-פי סעיף 300(א)(3) לחוק העונשין זאת לשונה:

"300(א) העושה אחת מאלה יאשם ברצח ודינו - מאסר עולם ועונש זה בלבד.

(3) גורם במזיד למותו של אדם תוך ביצוע עבירה או תוך הכנות לביצועה או כדי להקל את ביצועה".

נאמר ליסודות העבירה בע"פ 8295/11 מחמד שקרא נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, מיום 10.10.13):

"הסעיף קובע עבירה תוצאתית אשר יסודה העובדתי הוא גרימת מוות שלא תוכננה מלכתחילה, אלא התרחשה במהלך ביצוע עבירה אחרת, כאשר גם הכנות לביצוע העבירה האחרת וגם צעדים אשר ננקטו להקל על ביצועה הינם חלק ממהלך העבירה. היסוד הנפשי הנדרש בסעיף 300(א)(3) שונה מן היסוד הנפשי הנדרש בעבירת רצח בכוונה תחילה...הרשעה בעבירת רצח לפי סעיף 300(א)(3) לחוק אינה מחייבת קיומה של מטרה מיוחדת לגרום למותו של אדם, אלא די במודעות ליסוד העובדתי של העבירה ולהתקיימות נסיבותיה, ובאשר לרכיב התוצאתי - מודעות לאפשרות גרימת המוות ויחס רצוני של פזיזות להתרחשותה..."

בהתייחסו לפרשת מחמד שקרא אמר בית המשפט העליון אמירה המתאימה ככפפה ליד למצב העובדתי והמשפטי שבפנינו:

"...גרסת המערער מלמדת ללא צל של ספק כי היה מודע לסכנה הנשקפת לחיי המנוח וצפה את האפשרות כי מעשי החבורה - הכאת המנוח וחסימת דרכי נשימתו בעודו כפות - יובילו להתממשותה...חרף זאת, בחר המערער להמשיך בביצוע השוד כמתוכנן וחיפש רכוש בדירה במשך 15 דקות, במהלכן נותר המנוח כפות למיטה כשדרכי נשימתו חסומות. המערער צפה את אפשרות מותו של המנוח גם בעת

שעזב את הדירה, ואף על פי כן לא נקט כל פעולה על מנת למנוע את התוצאה המרה...".

הן בחקירתה המשטרית והן על דוכן העדים מתארת הנאשמת את מותו של אביה המנוח ועולה מכך, כי ידעה ברמה גבוהה של ודאות, מעבר לנדרש למחשבה הפלילית הנדרשת בענייננו, כי השארת המנוחה השדודה כפולה וכשפיה חסום, עלול להביא למותה, כפי שאירע בפועל.

עובדות דומות אף התרחשו בע"פ 5606/07 **בסטיקר נ' מדינת ישראל** (מיום 17.02.11).

נאמר בע"פ 6427/10 **אליאב דגון נ' מדינת ישראל** (מיום 06.08.13):

"בית משפט זה ציין בעבר, כי הסתלקות הפוגע מן הזירה והימנעותו מלהגיש סיוע לקרבאן מלהזעיק עזרה היא אינדיקציה לכוונתו להמית את הקורבן...".

בוודאי שהסתלקות הנאשמת מן הדירה היה בה, למצער, ללמד בבהירות את אדישותה לגורלה וחייה של המנוחה.

כאן יש להוסיף ולאזכר את ההלכה על-פיה אין הכרח שהגורם למותו של אחר יצפה את תהליך הגרימה המדויק שהוביל למוות, אלא די לצורך הרשעתו, כי צפה את תהליך הגרימה בקווים כלליים, ובלבד שאין מדובר בתהליך קיצוני וחרגי ביותר (ע"פ 8295/11 פרשת **שקרא**).

ט. הנאשמת חוזרת ואומרת באמרותיה בחקירה ובעדותה בבית המשפט שלא רצתה במות המנוחה. אפשר שכך, אך אין צורך להתגבשות העבירה בה היא מואשמת ברצון להמית. די בפזיזות - בין בשוויון-נפש לגרימת התוצאה ובין בנטילת סיכון בלתי סביר, מתוך תקווה שלא תתממש.

י. כל הקביעות המשפטיות המפורטות לעיל מבוססות על קבלה תוך אימוץ של דברי הנאשמת על דוכן העדים. עם זאת יאמר, כי בית המשפט מתקשה ליתן אמון בדבריה כי את כל המעשים הפיזיים הספציפיים שהביאו למותה של המנוחה עשה עומאר, שהיא לא נגעה במנוחה פיזית וכי כל העת התנגדה למעשי עומאר וניסתה להניעו מלעשותם.

הסבריה, כי בחקירתה נטלה האחריות למעשים כדי להקל על עומאר בשל אהבתה אליו ובשל פחדה ממנו, ולא כדי להקל בדינה, חסרי כל היגיון והסבר, לרבות מפיה, על דוכן העדים. הם אינם מתיישבים עם העובדות שהיא מפיה שלה סיפורה, הן בחקירה והן על דוכן העדים. הרי את המעשים הקשורים במגע פיזי עם המנוחה, חסימת פיה, קשירתה והכאתה סיפורה שעומאר ביצע, ואיך ביקשה להקל עליו בכך? לנאשמת פתרונים.

טענתה כי עשתה את שעשתה לפקודתו של עומאר ממנו פחדה אינם, כמובן, מתיישבים עם העובדה, שהיא שהעלתה את שמה של המנוחה כקרבן השוד האפשרית. את התנהלותה בסרט **19/ת** התנהלות חופשית שאינה תחת כפיה. הנאשמת, יש לזכור, במהלך ההליך המשפטי ובמענה לכתב האישום, לא טענה כי פעלה תחת כורח על-פי סעיף 34. יב לחוק העונשין, וטענה זאת הועלתה לראשונה בסיכומי בא כוחה. אין כמובן לטענה כל בסיס

כדי שתתקבל טענת כורח צריך שהטענה תיטען במפורש ותוכח על-ידי ההגנה (אם כי ברמה של יצירת ספק סביר, סעיף 34.כב(ב) לחוק העונשין).

נאמר בע"פ 6414/11 נאהד חמיד נ' מדינת ישראל (מיום 23.12.13):

"סעיף 34 לב לחוק העונשין קובע כך:

"לא ישא אדם באחריות פלילית למעשה שנצטווה לעשותו תוך איום שנשקפה ממנו סכנה מוחשית של פגיעה חמורה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו, ושאנוס היה לעשותו עקב כך".
בית משפט זה פרש הוראה זו כך שהגנת הכורח תקום בהתקיים שלושה תנאים: (1) איום שנשקפה ממנו לעושה או לזולתו סכנה מוחשית ומיידית של פגיעה חמורה בחיים, בחירות, בגוף או ברכוש; (2) העושה אנוס היה לעשות את המעשה האסור עקב אותו האיום ועקב הסכנה הנשקפת ממנו כאמור; ו-(3) המעשה שנעשה אינו חורג בנסיבות העניין מן הסביר לשם מניעת הפגיעה, כהוראת סעיף 34טז לחוק העונשין [ראו: ע"פ 8233/05 פלוני נ' מדינת ישראל (14.08.2008), פסקה 11 והאסמכתאות הנזכרות שם]."

עניינית אף אם הושמעה טענה של הנאשמת, כי פעלה תוך "איום שנשקפה ממנו סכנה מוחשית של פגיעה חמורה בחייה, בחירותה, בגופה...ושהייתה אנוסה לעשות עקב כך" הרי לא היה ביכולתה לעבור את משוכות "הסכנה המוחשית" ו"הפגיעה החמורה" הנדרשות בדיון. יתרה מכך, סעיף 34.ז לחוק העונשין בדבר כניסה למצב בהתנהגות פסולה והוראת סעיף 34.טז לחוק בדבר חריגה מן הסביר, אינם מאפשרים מתן פטור לנאשמת בשל הסייג.

לפני ביצוע השוד ידעה הנאשמת והכירה היטב את עומאר בעלה ואת התנהגותו כלפיה, כפי שתיארה בחקירתה הראשית, ובוודאי שהעמידה עצמה בהתנהגותה הנשלטת במצב בו הייתה במהלך השוד.

ממילא ההשתתפות בשוד ורצח המנוחה אינם מעשה סביר בנסיבות העניין - לשם מניעת הפגיעה בנאשמת, לה טענה.

זאת יש להזכיר, שארית ד.נ.א של הנאשמת נמצאה על מכנסי המנוחה ועל אחד השרוכים ששימשו לקשירתה. הללו כשלעצמם ראיות לכך שהיא פיזית פעלה איתם ונגעה בהם, אם כי הסברה שרק מסרה אותם לעומאר אפשרי הוא, ומתיישב עם ראיות אלה.

בסיכומיו (עמ' 15 ועוד לסיכומים) טען הסנגור להגנות "הכרח ו/או אילוץ ו/או פחד ו/או היעדר שליטה". טענת "היעדר השליטה" אינה מְמִין העניין. סעיף 34ז' לחוק העונשין אינו מתאים כלל לנטען על-ידי הסנגור וטענת

ה"הכרח והפחד והאילוץ" נבחנו לעיל. אפשר שטענותיה על האלימות שנהג בה בעלה בעבר ואף עובר לאירוע כוונים הם, אך אין בהם כדי ליצור לנאשמת הגנה מפני מעשיה. התנהגותה, כפי שבאה לידי ביטוי ב-**ת/19** (סרטי מצלמות האבטחה), ואף מתיאורה שלה על דוכן העדים: על מעשיה בבית המנוחה, בהצעתה את המנוחה כקרבן השוד, אינם מאפשרים ליתן אמון בגרסתה כי פעלה כפי שפעלה במהלך השוד, בשל אימתה מפני עומאר.

יא. הנאשמת הרבתה באמרותיה בחקירה ואף בעדותה בבית המשפט להדגיש, כי עומאר הצטייד בכפפות והיא לא עשתה כן. כך אמרה על מנת להראות שלא היה בכוונתה להיכנס לדירה וליטול חלק במעשיו של עומאר - טענה זאת אין בה ממש. ראשית יש להצביע על הנאמר ב-**ת/16**, דו"ח המעבדה הניידת, כי נעשה שימוש בפרטי לבוש שהיו בדירה "**לאחיזה בארנק ובמגירה ע"מ שלא להותיר טביעות אצבע**" (עמ' 5 ל-**ת/16**). ובהינתן שעומאר, לדברי הנאשמת, עטה כפפות על ידיו, יש ללמוד ששימוש זה נעשה על-ידי הנאשמת.

שנית, העובדה שלא הצטיידה בכפפות בטלה בשישים לאור מעשיה, כלומר צלצולה בדלת, כניסתה לדירה, מסירת כלים בידי עומאר והחיפוש שעשתה בדירה.

יב. הנאשמת הואשמה בכתב האישום גם בעבירת קשירת קשר על-פי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין - "**הקושר קשר עם אדם לעשות פשע...**". עסקינן בעבירה התנהגותית-מטרתית "**ששניים הם מרכיביה, יסודותיה: האחד - קשירת קשר בין שניים, או יותר לשם מטרה מסוימת; והשני - מטרה מסוימת זאת צריך שתהא לשם ביצוע עבירה שהיא פשע. מתוכנם ומכוחם של שני יסודות אלה, המרכיבים אל עבירת הקשר, באים אנו לשני קווי אופי המגדירים עבירה זו, האחד - עבירת הקשר היא ברייה בפני עצמה, עבירה ככל אחיותיה, ומאותו רגע שנוצר הקשר הפלילי הרי העבירה היא שלמה ומושלמת, ואין נפקא מינה אם העבירה שלשם עשייתה נוצר הקשר אכן באה לכלל ביצוע או לא בוצעה**". ע"פ 388/78 **מוחמד שעבאן וזוזוז נ' מדינת ישראל** פ"ד לג(2), 372.

עוד נאמר לאחרונה לעבירת הקשר בע"פ 939/13 **אברהם אכתילאת נ' מדינת ישראל** (מיום 11.11.13):

"כפי שנקבע בע"פ 8146/09 מולנר מ' מדינת ישראל (09.06.2010):

"ביסוד עבירת הקשר עומדת התחברות בין שני אנשים או יותר שנועדה להביא לביצועו של פשע או עוון...התחברות זו, אין דינה כדין התקשרות חוזית ואין היא מצריכה את רמת המסוימות הנדרשת לשם עריכת הסכם מחייב בדין האזרחי...עם זאת, לשם הוכחת ביצועה של העבירה, נדרשת התביעה להראות כי בין הצדדים נרקם רצון משותף לבצע בצוותא עבירה מסוג מסוים, גם אם לא את העבירה הספציפית שבה הם הואשמו...באשר ליסוד הנפשי הטמון בעבירת הקשר, נדרשת התביעה להוכיח כי הנאשם התכוון להתקשר עם הצד השני וכי במסגרת ההתקשרות, התכוון הוא להביא להגשמת המעשה האסור" (שם, בפסקה 50, וראו

גם, ע"פ 3338/99 פקוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(5) 667 (2000); ע"פ 446/01 רודמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(5) 25 (2002); ע"פ 10946/03 עיסא נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(2) 33 (2005) (להלן: עניין עיסא).

עבירת הקשר הינה עבירה עצמאית העומדת על רגליה, והיא אינה עבירה הנגזרת מהעבירה המושלמת. לפיכך, ניתן להעמיד לדין את הנאשם, הן בגין עבירת הקשר והן בגין העבירה המושלמת, ובלבד שלא יוטלו עונשים מצטברים, בעקבות הרשעה בשתי העבירות (ע"פ 11068/08 מדינת ישראל נ' סנקר (12.07.2010)). עבירת הקשר משתכללת מרגע ההסכמה, אליה הגיעו הצדדים, לפעול למען אותה מטרה בלתי כשרה, גם אם לא נעשה על-ידם דבר לקדם מטרה זו (ע"פ 9995/05 מדינת ישראל נ' רבינוביץ (15.02.2007)).

על המטרה העומדת ביסוד עבירת הקשר, עמד הנשיא א' ברק בעניין עיסא: "תכליתה של עבירת הקשר היא לתפוס את השלב בו ההתארגנות המוקדמת לביצוע עבירות יוצאת מדל"ת אמותיו של היחיד, ומתגבשת בצורת הסכמה למעשה בין כמה אנשים. להפלת שלב ראשוני זה בהתארגנות העבריינית הצדקות שונות, שעיקרן הסיכון המיוחד שנוצר לחברה עקב ההתקשרות בין כמה אנשים לביצוע משותף של עבירה, הן מבחינת החמרת האפשרות לביצוע העבירה נושא הקשר (לאור העצמת המוטיבציה והמחויבות של הקושרים וההקלה המעשית נוכח שיתוף הפעולה); והן לאור הסיכון העצמאי הנובע מקיומן של התקשרויות עברייניות בחברה (שם, בעמ' 51).

הנה כי כן, הפוטנציאל העברייני הגלום בהתקשרותם של שני אנשים או יותר לביצוע מעשה פלילי, הוא שיוצר את הסכנה לשלום הציבור, ומצדיק את הגישה לפיה עבירת הקשר אינה נבלעת בעבירה העיקרית.

36. לשם הוכחת עבירת הקשר די להצביע על רצון משותף לבצע עבירה מסוג מסוים, ואין נדרשת כוונה לבצע עבירה קונקרטי, במועד זה או אחר (ע"פ 5927/11 הררי נ' מדינת ישראל (23.08.2012)). בע"פ 6467/12 אטון נ' מדינת ישראל (30.07.2013) הפניתי אל הפסיקה, אשר קובעת כי אין צורך להוכיח, לשם התגבשותו של הקשר הפלילי, "כי הוסכם על פרטי הביצוע של המעשה הפלילי וכי מדובר בתוכנית קונקרטי". ובע"פ 330/85 דוד נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(2) 29, 33 (1986) נקבע כי "יש לפחות להוכיח רצון משותף לבצע בצוותא עבירה מסוג מסוים (כגון, עבירת שוד) אם כי לאו דווקא עבירה קונקרטי במועד מוגדר" (וראו גם, ע"פ 8416/09 מדינת ישראל נ' חרבוש (09.06.2010); ופסק דיני בע"פ 7555/11 פלוני נ' מדינת ישראל (18.07.2012)).

את הקשר הוכיחה התביעה הן מכך שהושלמה עבירת השוד על-ידי השניים בצוותא חדא, כפי שפורט לעיל (באורח נסיבתי) (ע"פ 4086/91 יוסף מימון נ' מדינת ישראל פ"ד מו(2), 868), והן מהתבטאויותיה המפורשות של הנאשמת על דוכן העדים באומרה, בין היתר, כי הרעיון לשדוד את המנוחה היה רעיון משותף "אני והוא ביחד" (עמ' 95 מש' 14 לפרוט') שנבע מההסכמה אליה הגיעו בשיחתם ביניהם "אמרתי לו שאני עבדתי...אצל אישה...הוא הציע שנלך לגנוב..." (עמ' 77 לפרוט').

8. הנה כי כן, המדינה הוכיחה את כל העובדות הנדרשות להרשעת הנאשמת בעבירות בהן הואשמה, רצח תוך ביצוע עבירת שוד לפי סעיפים 300(א)(3) ביחד עם סעיף 402(ב) לחוק העונשין וקשירת קשר לביצוע פשע על-פי סעיף 499(א)(1) לחוק ולכן אציע לחברותיי למותב להרשיעה בהן.

השופטת נ' אחיטוב - אב"ד:

אני מסכימה.

השופטת מ' דיסקין:

אני מסכימה.

אשר על כן, הוחלט על דעת כלל חברי המותב, להרשיע את הנאשמת בעבירת רצח תוך ביצוע עבירה אחרת לפי סעיפים 300(א)(3) ו-402(ב) לחוק העונשין ועבירת קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק האמור.

ניתנה היום, ד' שבט התשע"ד, 05 ינואר 2014, במעמד הצדדים והנאשמת.